

รายงานการประชุมเสวนาของรัฐสภาเกี่ยวกับอนุสัญญาสหประชาชาติ
ว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (UNCAC) ปี ๒๕๖๖
ในวันพุธที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๖
ณ กรุงโตฮา รัฐกาตาร์
(ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์)

การประชุมเสวนาของรัฐสภาเกี่ยวกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ปี ๒๕๖๖ (The 2023 Parliamentary Dialogue on UNCAC) ขององค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริต (Global Organization of Parliamentarians Against Corruption – GOPAC) จัดขึ้นวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรม Park Hyatt กรุงโตฮา รัฐกาตาร์ ในรูปแบบผสมผสาน คือ การเดินทางไปเข้าร่วมประชุม และการเข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมจาก ๒๗ ประเทศ สำหรับการประชุมครั้งนี้เป็นการเสวนาเกี่ยวกับอนุสัญญา UNCAC ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อให้ผู้แทนได้มีโอกาสอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันและเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการที่มุ่งเน้นผลักดันให้สมาชิกรัฐสภาได้มีความสามารถมากขึ้นในการต่อต้านการทุจริต พร้อมกันนี้ถือโอกาสเป็นเวทีที่จะได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนอุปสรรคและความสำเร็จเพื่อต้อนรับปีที่ ๒๐ แห่งอนุสัญญา UNCAC

ในการประชุมครั้งนี้มี ดร. Ali bin Fetais Al Marri สมาชิกสภาที่ปรึกษารัฐกาตาร์ในฐานะประธาน GOPAC เป็นประธานการประชุม โดยมีคณะผู้แทนรัฐสภาไทย จำนวน ๘ คน เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย

๑. นายสุทา ประทีป ณ ถลาง	- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร - หัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาไทย
๒. นายธีรจชัย พันธุมาศ	- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร - ผู้แทนรัฐสภาไทย
๓. นางสาววิไลลักษณ์ อรินทมะพงษ์	- สมาชิกวุฒิสภา - ผู้แทนรัฐสภาไทย
๔. นายจิรัฏฐิติศากร ทิพยรักษ์	- นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร - เลขานุการคณะผู้แทนรัฐสภาไทย

๕. นางพินิศสรณ์ ลิกขาบัณฑิต

- นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ผู้ช่วยเลขานุการคณะผู้แทนรัฐสภาไทย

๖. นายวรเทพ เชื้อเจ็ดองศ์

- นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานภาษาอังกฤษ
สำนักภาษาต่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ผู้ช่วยเลขานุการและล่ามประจำคณะผู้แทนรัฐสภาไทย

๗. นายวิฑูรย์ ฮมภิรมย์

- นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
กลุ่มงานภาษาอังกฤษ
สำนักภาษาต่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ผู้ช่วยเลขานุการและล่ามประจำคณะผู้แทนรัฐสภาไทย

๘. นางสาวนัสรี สัจติประเสริฐ

- นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
กลุ่มงานภาษาอังกฤษ
สำนักภาษาต่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ผู้ช่วยเลขานุการและล่ามประจำคณะผู้แทนรัฐสภาไทย

คณะผู้แทนรัฐสภาไทยในระหว่างการประชุมเสวนาของรัฐสภา
เกี่ยวกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ปี ๒๕๖๖

การประชุมเสวนาของรัฐสภาเกี่ยวกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ปี ๒๕๖๖ ขององค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริต

การประชุมเสวนาของรัฐสภาเกี่ยวกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ปี ๒๕๖๖ มีกำหนดการประชุม ๑ วัน โดยมีลำดับการประชุม คือ ๑) พิธีเปิดการประชุม ๒) การประชุมเสวนาช่วงที่ ๑ หัวข้อ “ปีที่ ๒๐ ของอนุสัญญา UNCAC: บทบาทของรัฐสภา (UNCAC at 20: The Role of Parliament)” และ ๓) การเสวนาช่วงที่ ๒ หัวข้อ “รัฐสภาและประชาชน: การหารือประเด็นเร่งด่วนต่าง ๆ (Parliament and People: addressing the emergencies)”

๑. พิธีเปิดการประชุม

พิธีเปิดการประชุมเริ่มขึ้นในเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา (ตามเวลาประเทศไทย) เป็นการกล่าวต้อนรับโดยนาย Hassan bin Abdulla Al-Ghanim ประธานสภาที่ปรึกษารัฐกาตาร์ นาย Hamad bin Nasser Al-Missned ประธานผู้มีอำนาจด้านความโปร่งใสและการควบคุมทางด้านบริหารจัดการของกาตาร์ นาย Nikhil Seth ผู้อำนวยการบริหารสถาบันวิจัยเพื่อการฝึกอบรมและวิจัยขององค์การสหประชาชาติ (UNITAR) และ ดร. Ali bin Fetais Al-Marri ประธานองค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริต (GOPAC)

บรรยากาศช่วงพิธีเปิดการประชุม

นาย Hassan bin Abdulla Al-Ghanim ประธานสภาที่ปรึกษารัฐกาตาร์ (ตรงกลาง) นาย Hamad bin Nasser Al-Missned ประธานหน่วยงานด้านความโปร่งใสและควบคุมการบริหารจัดการ (ซ้าย)

และนาย Nikhil Seth ผู้อำนวยการบริหารของ UNITAR (ขวา)

(ที่มาภาพ: เพจเฟซบุ๊กของ GOPAC)

คำกล่าวต้อนรับโดยนาย Hassan bin Abdulla Al-Ghanim ประธานสภาที่ปรึกษารัฐกาตาร์

นาย Hassan bin Abdulla Al-Ghanim ได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม และกล่าวถึงความสำคัญของบทบาทและความพยายามของรัฐสภาในการผ่านกฎหมายในการต่อต้านการทุจริต พร้อมทั้งเห็นควรนำวิธีการต่อต้านการทุจริตในอนุสัญญา UNCAC ไปปฏิบัติใช้ นอกจากนี้ ประชาธิปไตยและอำนาจนิติบัญญัติถือเป็นส่วนสำคัญในการแก้ปัญหาการทุจริตที่ไม่ควรให้มีการแทรกแซงอำนาจนิติบัญญัติของประเทศที่อาจส่งผลต่อการทุจริต โดยการเสวนาครั้งนี้ถือเป็นหนึ่งในการร่วมกันแก้ไขปัญหาการทุจริตโดยร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พร้อมยกตัวอย่างเครื่องมือในการต่อต้านการทุจริตและความก้าวหน้าในการผลักดันตามอนุสัญญา UNCAC ของแต่ละประเทศ

นาย Hassan bin Abdulla Al-Ghanim ประธานสภาที่ปรึกษารัฐกาตาร์

กล่าวต้อนรับในพิธีเปิดการประชุม

(ที่มาภาพ: เพจเฟซบุ๊กของ GOPAC)

คำกล่าวต้อนรับโดยนาย Hamad bin Nasser Al-Missned ประธานหน่วยงานด้านความโปร่งใสและควบคุมการบริหารจัดการ

นาย Hamad bin Nasser Al-Missned ได้กล่าวขอบคุณถึงความพยายามขององค์กร GOPAC ในการต่อต้านการทุจริตและการปฏิบัติตามอนุสัญญาของ UN โดยได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาการทุจริตว่าเป็นหนึ่งในภัยคุกคามที่ร้ายแรงต่อความมั่นคงของสังคมและนำไปสู่การขัดขวางการพัฒนา เนื่องจากความเชื่อมโยงของการทุจริตหลายรูปแบบ เช่น การก่อการร้าย การฟอกเงิน และการค้ายาเสพติด และยังจัดเป็นรูปแบบหนึ่งขององค์กรอาชญากรรม นอกจากนี้ ได้กล่าวถึงความพยายามของรัฐกาตาร์ต่อการปฏิบัติตามอนุสัญญา UNCAC โดยการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาฯ และการนำเอามาตรการและคำแนะนำต่าง ๆ มาปฏิบัติในการทำงาน นอกจากนี้ ได้กล่าวว่า UNCAC ได้วางรากฐานในการจัดการกับปัญหาการทุจริตในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระหว่างประเทศ โดยมีการกำหนด

มาตรการป้องกันหลายประการที่จะให้ประเทศต่าง ๆ ได้นำไปใช้ป้องกันการทุจริต พร้อมย้ำถึงความสำคัญ ของบทบาทสมาชิกรัฐสภาในการต่อต้านการทุจริต รวมทั้งแสดงความขอบคุณบทบาทของรัฐสภาใน การสนับสนุนเป้าหมายร่วมกันที่จะต่อต้านการทุจริต ซึ่งเสมือนเป็นโรคระบาดร้ายแรงที่ขัดขวางการเติบโต และความก้าวหน้าของประเทศทั้งยังเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

คำกล่าวต้อนรับโดยนาย Nikhil Seth ผู้อำนวยการบริหารสถาบันวิจัยเพื่อการฝึกอบรมและวิจัย ขององค์การสหประชาชาติ (UNITAR)

นาย Nikhil Seth ได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวสนับสนุนสมาชิกรัฐสภาใน การต่อต้านการทุจริตและการดำเนินการตามอนุสัญญา UNCAC ในฐานะที่สมาชิกรัฐสภาเป็นตัวแทน กระจกเงาเสียงของประชาชนที่จะต้องทำงานโดยกระดับความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือ รวมถึงการเปิดเผย การทุจริต พร้อมนำเอามาตรการที่จำเป็นในเรื่องนี้มาใช้ ซึ่งสมาชิกรัฐสภาจำเป็นที่จะต้องสนับสนุนและ ให้ความร่วมมือเพิ่มขึ้น

คำกล่าวต้อนรับโดยดร. Ali bin Fetais Al-Marri ประธาน GOPAC

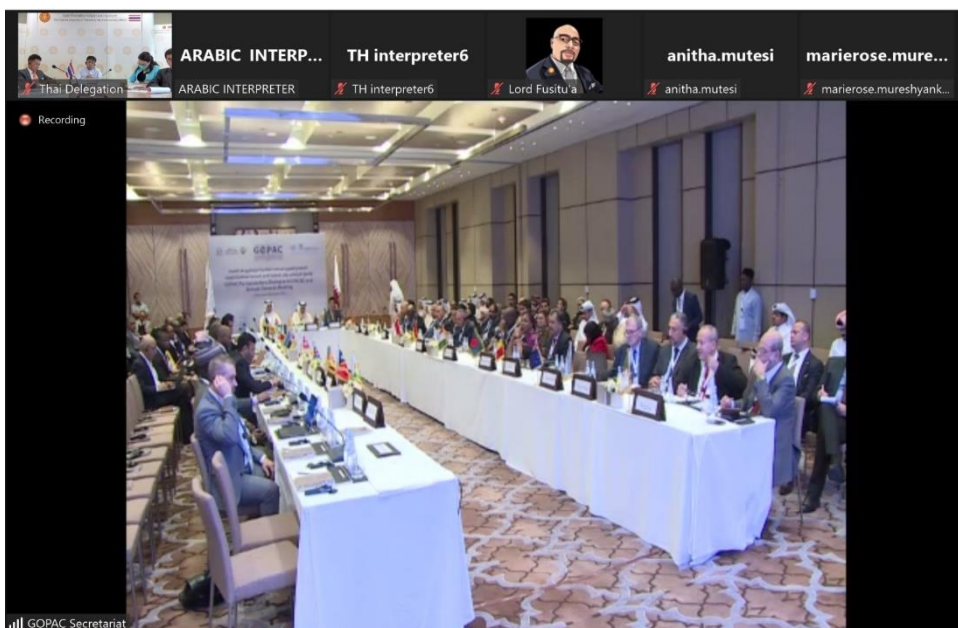
ดร. Ali bin Fetais Al-Marri ได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมเน้นย้ำความสำคัญ ของบทบาทสมาชิกรัฐสภาในการต่อต้านการทุจริตและการนำอนุสัญญา UNCAC ไปปฏิบัติใช้ โดยให้ สนับสนุนการบัญญัติกฎหมายที่ส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและมุ่งเน้นการตรวจสอบและหน้าที่ ความรับผิดชอบ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับบทบาทของสมาชิกรัฐสภาในการต่อต้านการทุจริต และการดำเนินการตามอนุสัญญา โดยการสนับสนุนกฎหมายต่อต้านการทุจริต รวมทั้งได้เน้นย้ำถึง ผลกระทบต่าง ๆ ของการแพร่กระจายของการทุจริต ที่พบแม้แต่ในประเทศที่มีระบอบการปกครองที่ มีเสถียรภาพที่สุด โดยจะดึงให้ประเทศไปสู่ความล้มเหลวและการเพิกเฉยต่อการทุจริต ซึ่งสร้างความสูญเสีย อย่างใหญ่หลวงต่อชนรุ่นหลังในอนาคต พร้อมได้ยกตัวอย่างที่เกิดขึ้นอยู่และมีหลักฐานที่ชัดเจนอัน เป็นผลกระทบที่มาจากกรทุจริต ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งกระตุ้นให้เกิด ความยากจน และความล้มเหลว แม้ว่าประเทศเหล่านั้นจะมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และ ความร่ำรวย พร้อมได้เน้นย้ำถึงความพยายามของรัฐบาลที่ได้รับการขนานนามจากองค์กรระหว่างประเทศ หลายแห่งว่าเป็นความมหัศจรรย์ทางเศรษฐกิจ โดยอ้างอิงถึงความใส่ใจของรัฐบาลต่อภาคการศึกษาและ การสาธารณสุขอันสะท้อนได้อย่างชัดเจนผ่านการจัดสรรงบประมาณให้กับทั้งสองภาคส่วนนี้ นอกจากนี้ ได้กล่าวถึงการประชุมที่กรุงโตฮาในปี ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นการทบทวนการปฏิบัติตามอนุสัญญาแห่ง สหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต และความพยายามที่จะรับรองกลไกของโตฮาเพื่อดำเนินการตาม อนุสัญญาฯ โดยเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมรัฐภาคีให้ต่อต้านการทุจริต ในช่วงสุดท้าย ดร. Ali bin Fetais Al-Marri ได้กล่าวขอบคุณนาย Hassan bin Abdulla Al-Ghanim ประธานสภาที่ปรึกษารัฐ- ภาตวาท์ที่ได้มากล่าวเปิดการประชุมและสนับสนุนความพยายามของสมาชิกรัฐสภาจากประเทศต่าง ๆ ใน การต่อต้านการทุจริต

ดร. Ali bin Fetais Al-Marri ประธาน GOPAC
กล่าวต้อนรับในพิธีเปิดการประชุม

๒. การประชุมเสวนาช่วงที่ ๑ หัวข้อ “ปีที่ ๒๐ ของอนุสัญญา UNCAC: บทบาทของรัฐสภา (UNCAC at 20: The Role of Parliament)”

การเสวนาช่วงที่ ๑ ดร. Fadli Zon รองประธานคณะกรรมการบริหาร GOPAC เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย โดยได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวว่าประเด็นอนุสัญญา UNCAC เป็นหัวข้อที่สำคัญอันจะยังผลให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองของประชาธิปไตย เศรษฐกิจ และภูมิรัฐศาสตร์ พร้อมได้เน้นย้ำถึงรากลึกของปัญหาการทุจริตที่ต้องร่วมมือกันแก้ไข ในปีที่ถือเป็นระยะเวลา ๒๐ ปีแล้วนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ประเทศสมาชิกได้รับรองและเข้าเป็นภาคีต่ออนุสัญญา UNCAC พร้อมได้นำอนุสัญญาฯ ไปปฏิบัติใช้ รวมถึงบทบาทของสมาชิกรัฐสภาในการปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ และการสนับสนุนความพยายามในการออกกฎหมายและการตรวจสอบของรัฐสภาเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในอนุสัญญาฯ ดังนั้นจึงควรร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับอนุสัญญา UNCAC รวมถึงบทบาทร่วมกันของสมาชิกรัฐสภาทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ในการเสวนาครั้งนี้ได้เชิญผู้ร่วมอภิปรายหลายท่านที่เป็นผู้เชี่ยวชาญมาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในที่ประชุม สำหรับช่วงสุดท้ายของการเสวนาจะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและอภิปรายในลำดับต่อไป พร้อมได้เชิญผู้ร่วมอภิปรายแต่ละท่านนำเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุมตามลำดับ ดังนี้

บรรยากาศการประชุมเสวนาช่วงที่ ๑

นาย Muhyieddeen Shaban Touq ประธานคณะกรรมการวิสามัญว่าด้วยการเจรจาต่อรองของอนุสัญญา UNCAC (ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๖) ได้เริ่มการเสวนาโดยกล่าวขอบคุณประธาน GOPAC และสำนักงานเลขาธิการ GOPAC ที่เชิญมาเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ พร้อมกล่าวว่าหลายประเทศในกลุ่มอาหรับมีการต่อต้านการทุจริตในภาคส่วนรัฐสภามากขึ้น ในขณะที่เดียวกันการทุจริตยังคงเป็นปัญหาที่ทำลายและมีจำนวนมากขึ้น ดังเช่นในกรุงเวียนนาแม้ว่าจะมีสถาบันเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต แต่ยังคงมีการทุจริตเกิดขึ้นเป็นจำนวนเงินมหาศาลประมาณ ๓ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้นการนำอนุสัญญา UNCAC ไปปฏิบัติใช้จะทำให้สามารถป้องกันการทุจริตได้ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถดำเนินการได้ทั้งหมด ดังเช่นปัญหาการฟอกเงินซึ่งเป็นปัญหาที่ซับซ้อนที่ควรจะต้องจัดตั้งกองทุนและมีกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ดำเนินการแก้ไขปัญหาตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญา UNCAC แต่การดำเนินการนั้นต้องใช้งบประมาณและเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ดังนั้น บทบาทของรัฐสภาจึงจะต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อให้สมาชิกรัฐสภาสามารถทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างเต็มความสามารถ

นอกจากนี้ ประเทศกำลังพัฒนาควรให้ประชาชนและสื่อมวลชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้นในการต่อต้านการทุจริต พร้อมได้เสนอแนะถึงบทบาทและหน้าที่ของรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภา ดังนี้

- ๑) รัฐสภาควรจะต้องมีการพัฒนาหรือปรับปรุงกฎหมายเพื่อมุ่งสู่การแก้ไขปัญหาและการป้องกันการทุจริต
- ๒) รัฐสภาควรจะต้องมีการตรวจสอบมาตรการและนโยบายของรัฐบาลอย่างจริงจัง
- ๓) รัฐสภาควรทำให้ประชาชนและประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น
- ๔) รัฐสภาจะต้องจัดตั้งเครื่องมือเฉพาะเพื่อใช้ในการต่อต้านการทุจริตและควรจัดโครงการฝึกอบรมสมาชิกรัฐสภา

๕) รัฐสภาและสมาชิกรัฐสภาควรมีความโปร่งใสในกระบวนการของรัฐสภาและร่วมมือกับทุกภาคส่วน รวมถึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการกิจการของรัฐสภาเพื่อต่อต้านการทุจริต เพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนในการทบทวนการพิจารณาต่าง ๆ นอกจากนี้ รัฐสภาควรใช้กลไกในการควบคุมรัฐบาลที่สำคัญ โดยเฉพาะการส่งต่อนโยบายของรัฐบาลเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา

นาย Lord Fusitu'a ประธานคณะกรรมการ GOPAC และ UNCAC (เข้าร่วมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์) ได้เริ่มการเสวนาด้วยประเด็นคำถามว่ารัฐสภาจะดำเนินการอย่างไรให้มีประสิทธิภาพตามอนุสัญญา UNCAC โดยได้ยกตัวอย่างรัฐสภาแห่งราชอาณาจักรตองกาว่ามีการจัดตั้งคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตขึ้น พร้อมกับมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับชุมชนระดับรากหญ้าเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต ตลอดระยะเวลา ๗ ปีที่ผ่านมารัฐสภาตองกาได้พยายามดำเนินการตามบทบัญญัติของอนุสัญญา UNCAC โดยได้มีการทบทวนกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ และให้สมาชิกรัฐสภาได้นำอนุสัญญาฯ ไปปฏิบัติใช้ ขณะเดียวกันรัฐสภาได้ให้ข้อมูลแก่ประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินงานตามอนุสัญญาฯ นับตั้งแต่ที่ตองกาได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญา UNCAC ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ประธานรัฐสภาได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้น โดยได้มีการอภิปรายร่วมกันถึงแผนการดำเนินการโดยผ่านการหารือร่วมกับพระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรตองกาเกี่ยวกับการนำอนุสัญญา UNCAC มาปฏิบัติใช้ร่วมกับกฎหมายภายในประเทศ ต่อมารัฐสภาจึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตขึ้นภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรตองกา พร้อมให้มีการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อควบคุมการทำงานของรัฐบาล นอกจากนี้ ตองกายังได้เข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศภายใต้อนุสัญญา UNCAC และเป็นหนึ่งในประเทศภาคีสมาชิกของ UNCAC ตามลำดับ ทั้งนี้ ตองกาเป็นหนึ่งในกลุ่มสมาชิกรัฐสภาภูมิภาคโอเชียเนีย (Oceania) ซึ่งในกลุ่มภูมิภาคนี้ได้มีการวางแผนงานที่จะดำเนินการร่วมกันให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร GOPAC

นาย Giovanni Gallo กลุ่มงานสนับสนุนการปฏิบัติตาม แผนกเศรษฐกิจและการทุจริตของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime : UNODC) ได้กล่าวว่าร้อยละ ๑๕ ของการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตเกิดขึ้นในภูมิภาคตะวันออกกลาง สำหรับอนุสัญญา UNCAC ครบรอบปีที่ ๒๐ ในปีนี้ ซึ่งประเทศสมาชิก GOPAC ส่วนใหญ่ที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติได้ให้สัตยาบันอนุสัญญา UNCAC โดย UNODC เป็นผู้ให้คำแนะนำแก่รัฐภาคีเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องดำเนินการ โดยกลไกต่าง ๆ จะต้องผ่านกระบวนการของรัฐสภาและมีการทบทวนการปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ ในกลุ่มประเทศสมาชิกในรอบ ๕ ปี พร้อมมีการรายงานผลการปฏิบัติตามของแต่ละประเทศใน ๒ ขอบเขต คือ ๑) การให้ความร่วมมือในเวทีระหว่างประเทศ และ ๒) การออกมาตรการการป้องกันการทุจริตซึ่งสมาชิกจะต้องทบทวนร่วมกัน โดยความร่วมมือระหว่างประเทศนั้นยังคงมีช่องว่างและต้องการคำแนะนำ เช่น การร่างกฎหมาย การพิจารณางบประมาณ และข้อเรียกร้องให้รัฐสภาสามารถปฏิบัติได้จริงตามอนุสัญญาฯ โดยจากกระบวนการ

ทบทวนและประเมินแสดงให้เห็นว่าแต่ละประเทศมีการป้องกันการทุจริตอย่างไร ซึ่งแต่ละประเทศมักจะออกมาตราการเมื่อมีประเด็นปัญหาเกิดขึ้น จึงมองว่ากลไกอาจยังไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหาได้ทัน่วงที และยังคงมีช่องว่างในหลายประเด็น เช่น ปัญหาสภาพภูมิอากาศที่ไม่ควรรอให้เกิดขึ้นก่อนที่จะออกมาตราการ และปัญหากระบวนการเรียกคืนทรัพย์สินตามมาตราที่ ๕๒ ของอนุสัญญาฯ ซึ่งควรมีความร่วมมือกันระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม อำนาจของรัฐสภาถือเป็นกุญแจที่สำคัญตามที่ระบุในรัฐธรรมนูญ โดยรัฐสภาจะต้องชี้ให้เห็นถึงความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในภาวะฉุกเฉิน ทั้งนี้ หากรัฐบาลดำเนินการเพียงฝ่ายเดียวอาจก่อให้เกิดการทุจริตได้ รวมถึงควรมีการตรวจสอบการทำงานของสมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่รัฐเช่นเดียวกัน โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือกันระหว่างสมาชิกรัฐสภาประเทศต่าง ๆ

นาย Terieta Mwemwenikeaki ประธาน GOPAC ของสาธารณรัฐคิริบาสและอดีตผู้ประสานงาน UNCAC ของสาธารณรัฐคิริบาส ได้กล่าวรายงานความคืบหน้าการปฏิบัติตามอนุสัญญา UNCAC ของสาธารณรัฐคิริบาสว่า คิริบาสเคยตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ โดยปัจจุบันมีรัฐธรรมนูญ มีพรรคการเมือง และประธานาธิบดีที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน คิริบาสได้เข้าร่วมในอนุสัญญา UNCAC เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติในอนุสัญญาฯ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การต่อต้านการทุจริต โดยรัฐสภาได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริต และส่งต่อกิจกรรมขององค์การ GOPAC ไปยังสมาชิกรัฐสภา รวมถึงรัฐบาลได้จัดตั้งหน่วยงานควบคุมการทุจริตและความซื่อสัตย์สุจริตของภาครัฐ (The Public Service Integrity and Corruption Control Unit) เพื่อต่อต้านการทุจริตภายในประเทศ นอกจากนี้ รัฐสภาได้ดำเนินการต่อต้านการทุจริตในเชิงรุก โดยในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกได้มีการจัดตั้งกลุ่มสมาชิกรัฐสภาภูมิภาคโอเชียเนีย (Oceania) ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งล่าสุดได้มีการประชุมกลุ่มฯ เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ นอกจากนี้ คิริบาสยังได้ทำงานร่วมกับหลายภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริตในระดับท้องถิ่น และส่งเสริมกิจกรรมร่วมกับเยาวชนเพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้มีกรอบแนวคิด (mindset) ในการต่อต้านการทุจริต รวมถึงการออกกฎหมายเพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงการต่อต้านการทุจริต พร้อมส่งเสริมการปฏิบัติตามอนุสัญญา UNCAC

นาย Terieta Mwemwenikeaki ประธาน GOPAC ของสาธารณรัฐคิริบาส

นางสาว Marie Rose Mureshyankwano สมาชิกวุฒิสภาสาธารณรัฐวันดา (เข้าร่วมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์) ได้กล่าวขอบคุณและกล่าวว่ารัฐสภาสาธารณรัฐวันดามีสมาชิกวุฒิสภาสตรี ร้อยละ ๓๖ และสมาชิกวุฒิสภาบุรุษ ร้อยละ ๖๔ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการออกกฎหมาย ควบคุม ตรวจสอบและกำกับดูแลฝ่ายบริหารไม่ให้เกิดการทุจริต สำหรับการต่อต้านการทุจริตจะใช้หลักการพื้นฐานในการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และหลักความยุติธรรม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินของวันดาจะมีการรายงานเสนอต่อที่ประชุมรัฐสภา ซึ่งรัฐสภาจะมีการติดตามการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐบาล นอกจากนี้รัฐสภายังมีคณะกรรมการที่ดูแลและตรวจสอบการทำงานและวิเคราะห์รายงานของรัฐบาล ทั้งนี้รายงานที่เกี่ยวข้องกับการเงินของรัฐบาลจะต้องเสนอต่อรัฐสภาและแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบได้ นอกจากนี้ วันดายังมีกฎหมายหลักที่ใช้ในการต่อต้านการทุจริต รวมถึงกฎหมายคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสและผู้ให้ข้อมูลประเด็นการทุจริต

นางสาว Minerva Hernandez สมาชิกวุฒิสภาและประธาน GOPAC ของสหรัฐเม็กซิโก ได้กล่าวว่าเม็กซิโกได้ให้ความสำคัญกับกลไกของอนุสัญญา UNCAC เพื่อบรรลุตามเป้าหมายของสหประชาชาติ รวมทั้งให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต โดยเฉพาะความร่วมมือกับองค์การ GOPAC ทั้งในด้านการออกกฎหมาย การสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชน การส่งเสริมความโปร่งใส และการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกรัฐสภาเพื่อต่อต้านการทุจริต รวมถึงการให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศต่าง ๆ สำหรับรัฐสภาได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อต่อต้านการทุจริต และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการต่อต้านทุจริต พร้อมช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการทุจริต นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในการต่อต้านการทุจริต

การอภิปรายหลังการเสวนาช่วงที่ ๑

ภายหลังจากการจบการเสวนาช่วงที่ ๑ ของผู้ร่วมอภิปราย ดร. Fadli Zon รองประธานคณะกรรมการบริหาร GOPAC ในฐานะผู้ดำเนินการอภิปราย ได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายเพิ่มเติม โดยมีผู้แทนประเทศต่าง ๆ เสนอความคิดเห็น ดังนี้

นายธีรรัชชัย พันธุมาศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้แทนรัฐสภาไทย ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นถึงการดำเนินงานของรัฐสภาไทยตามอนุสัญญา UNCAC ว่านับตั้งแต่ประเทศไทยให้สัตยาบันอนุสัญญา UNCAC เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้มีความคืบหน้าในความพยายามต่อต้านการทุจริตที่สอดคล้องกับอนุสัญญา UNCAC โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางกรอบทางกฎหมายของประเทศหลายฉบับและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญอยู่ระหว่างการทบทวนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมถึงการพิจารณาเครื่องมือใหม่ที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ช. ยังได้รับเงินทุนอุดหนุนจากรัฐบาลที่เรียกว่า “กองทุน ป.ป.ช.” เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในการสอบสวน จัดหาเงินรางวัลแก่ผู้ให้ข้อมูล และส่งเสริมจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริตในสังคมไทย ขณะเดียวกันหน่วยงานรัฐอื่น ๆ มีบทบาทในการส่งเสริมความโปร่งใสและควมมีประสิทธิภาพทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการคลังภาครัฐที่สอดคล้องตามมาตรา ๙ ของอนุสัญญา UNCAC โดยการพัฒนากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) อีกทั้งยังได้ปฏิบัติตามอนุสัญญาตามมาตรา ๘ ของ UNCAC โดยรัฐสภาไทยได้ใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกรัฐสภาเพื่อเป็นหลักประกันว่าจะไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างบุคคล นอกจากนี้ รัฐสภายังมีคณะกรรมการที่กำกับดูแลการปราบปรามการทุจริต จำนวน ๒ คณะของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และมีโครงการ “บ้านเมืองสุจริต” เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน สุดท้ายประเทศไทยเชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งว่าการต่อต้านการทุจริตต้องอาศัยความมุ่งมั่นของรัฐภาคีสมาชิก จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เราสามารถร่วมกันและแลกเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามอนุสัญญา UNCAC อย่างมีประสิทธิภาพ

นายธีรรัชชัย พันธุมาศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในระหว่างการอภิปรายแสดงความคิดเห็น

นาย Billay Tunkara สมาชิกรัฐสภา จากรัฐสภาสาธารณรัฐแกมเบีย ได้กล่าวอภิปรายว่า สื่อมวลชนมีความสำคัญอย่างมากในการต่อต้านการทุจริตและช่วยส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสภายในประเทศได้ นอกจากนี้ ผู้แทนรัฐสภาควรตระหนักถึงความสำคัญของการต่อต้านการทุจริตให้มากขึ้น นอกเหนือจากหน้าที่ในการตรวจสอบและตรวจการแผ่นดินแล้ว รัฐสภาควรส่งเสริมการปฏิบัติตามอนุสัญญา UNCAC เพื่อให้เกิดหลักธรรมาภิบาล พร้อมทั้งให้ทุกภาคส่วนและหน่วยงานต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงรัฐบาลควรเข้ามามีส่วนร่วมภายใต้อนุสัญญา UNCAC โดยใช้เป็นกลไกและเป็นกรอบกฎหมาย โดยเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้าง

นาง Majda Alfallah สมาชิกวุฒิสภาจากรัฐลิเบีย ได้กล่าวอภิปรายโดยเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมบทบาทของรัฐสภาในการต่อต้านการทุจริตให้มากยิ่งขึ้น และส่งเสริมภาครัฐให้ปฏิบัติตามอนุสัญญา UNCAC ทั้งนี้ การทุจริตในรัฐสภาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นส่วนมากมาจากผลประโยชน์ทับซ้อน ในฐานะของสมาชิกรัฐสภาควรปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมและตรวจสอบ

นาย Omar Dadi Addoun สมาชิกรัฐสภาแห่งชาติสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนแอลจีเรีย ได้กล่าวเสนอแนะว่า เพื่อประกันถึงการต่อต้านการทุจริตในกระบวนการยุติธรรม สมาชิกรัฐสภาควรทำงานร่วมกันเพื่อประชาชนและรับรองถึงความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ รวมถึงควรมีความร่วมมือระหว่างสมาชิกรัฐสภาในระดับนานาชาติ

๓. การประชุมเสวนาช่วงที่ ๒ หัวข้อ “รัฐสภาและประชาชน: การหารือประเด็นเร่งด่วนต่าง ๆ” (Parliament and People: Addressing the Emergencies)

การเสวนาช่วงที่ ๒ เป็นการอภิปรายเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามบทบัญญัติของอนุสัญญา UNCAC โดยเฉพาะในข้อที่ ๑๐ การรายงานต่อสาธารณะ ข้อที่ ๑๓ การมีส่วนร่วมของภาคส่วนทางสังคม และข้อที่ ๓๓ การคุ้มครองผู้รายงานข้อเท็จจริง รวมทั้งการรับรองว่าการตรวจสอบของรัฐสภายังคงมีอยู่แม้ในภาวะฉุกเฉินหรือวิกฤตต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการคลังภาครัฐ (มาตราที่ ๙ ของ UNCAC) โดยมีนาย Alex Meija ผู้อำนวยการฝ่ายประชาชนและการมีส่วนร่วมของสังคมของ UNITAR เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย ซึ่งได้กล่าวถึงประเด็นการติดตามและเรียกคืนทรัพย์สินว่า ทั่วโลกมีจำนวนเงินที่มาจากการทุจริตราว ๓ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ และเงินราว ๒ หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐได้สูญหายในต่างแดนที่สามารถหลบเลี่ยงภาษี และไม่สามารถเรียกคืนกลับมาได้หรือนำไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยเหลือประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงควรมีความร่วมมือกันในระดับระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นที่มาที่สหประชาชาติได้พยายามที่จะต่อต้านการทุจริตโดยรับรองอนุสัญญา UNCAC เพื่อให้ประเทศสมาชิกได้ร่วมมือกันต่อต้านการทุจริตโดยข้อกำหนดต่าง ๆ ในอนุสัญญา UNCAC มาจากกรณีศึกษาต่าง ๆ และวิธีการร่วมมือกับนานาชาติและแนวทางการดำเนินการทั้งในส่วนภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อเรียกคืนทรัพย์สินที่มาจากจากการทุจริต

อย่างไรก็ดี จากรายงานดัชนีการรับรู้การทุจริตของปี พ.ศ. ๒๕๖๓ แสดงให้เห็นว่าผู้จ่ายสินบนมีส่วนที่สูงมากหรือราวจำนวนครึ่งหนึ่งของประชากรทั่วโลก และจากรายงานดัชนีการรับรู้การทุจริตปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่าหลายประเทศในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วมีลำดับการทุจริตแย่ลง ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องสร้างความตระหนักรู้ถึงกรอบกฎหมายและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริตที่ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนในสังคม รวมถึงควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศและภาคเอกชนเพื่อต่อต้านการทุจริต นอกจากนี้ การบริหารจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ เช่น ภัยพิบัติ แผ่นดินไหว พายุไซโคลน และโรคระบาด มักจะมีการทุจริตเกิดขึ้น เนื่องจากเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็วและการจัดซื้อจัดจ้างโดยตรงโดยไม่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภา ซึ่งในส่วนของรัฐสภาจะเผชิญกับความท้าทายของการปราบปรามการทุจริตที่หยั่งรากลึกอยู่ในทุกด้าน ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งการขาดทรัพยากรและความสามารถ ดังนั้น UNITAR จะส่งเสริมบทบาทของรัฐสภาในการลดความเสี่ยงด้านการทุจริตและการออกมาตรการป้องกันการทุจริต สนับสนุนรัฐสภาในการแยกอำนาจออกจากฝ่ายบริหารตามระบอบประชาธิปไตย สำหรับสมาชิกรัฐสภาควรจัดให้มีการฝึกอบรม การยกระดับความรู้ความเข้าใจและการเข้าถึงองค์ความรู้และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งร่วมมือกับภาคประชาสังคมในการส่งเสริมมาตรการต่อต้านการทุจริตในมิติต่าง ๆ ปัจจุบันหน่วยงาน UNITAR ได้ร่วมมือกับองค์การ GOPAC ในการจัดฝึกอบรมสมาชิกรัฐสภา ซึ่งในเร็ววันนี้จะมีการจัดอบรมสมาชิกรัฐสภาในช่วงไตรมาสที่ ๒ ต่อจากนั้น ได้กล่าวเชิญผู้ร่วมอภิปรายแต่ละท่านนำเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุมตามลำดับ ดังนี้

บรรยากาศการประชุมเสวนาช่วงที่ ๒

นาย John Hyde ประธานคณะกรรมการตรวจสอบของรัฐสภาของ GOPAC ได้กล่าวขอบคุณสมาชิกรัฐสภาทุกท่านที่มาร่วมอภิปราย โดยขอให้พิจารณาถึงบทบาทของรัฐสภาในช่วงประเด็นการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนต่าง ๆ ซึ่งรัฐสภาจะต้องสร้างความมั่นใจในระบบการดำเนินงานผ่านการตรวจสอบหลักฐานที่ชัดเจนเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริต รวมถึงรัฐสภาจะต้องกำกับดูแลงบประมาณที่ฝ่ายรัฐบาลนำไปใช้แก้ไขปัญหาเร่งด่วน พร้อมประเมินความคุ้มค่าของงบประมาณว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ ไม่เพียงแต่การตรวจสอบงบประมาณเพียงอย่างเดียว รัฐสภาจะต้องพิจารณาถึงกฎระเบียบที่นำไปใช้ด้วยว่ารัฐบาลมีนโยบายการใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างไร ในส่วนการนำอนุสัญญา UNCAC ไปปฏิบัติ สมาชิกรัฐสภาควรจะต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือ โดยเฉพาะการให้ความคุ้มครองผู้รายงานข้อเท็จจริงและผู้แจ้งเบาะแสการทุจริต สำหรับการเสวนาในครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อมุ่งไปสู่การปฏิบัติ จึงขอเสนอแนะให้สมาชิกรัฐสภาแลกเปลี่ยนแนวคิดริเริ่มต่าง ๆ ระหว่างกัน โดยเฉพาะแต่ละกลุ่มภูมิภาคของ GOPAC จะมีระบบให้คำแนะนำของแต่ละภูมิภาค มีการรายงานการต่อต้านทุจริต และผลการปฏิบัติตาม UNCAC ของแต่ละประเทศ ซึ่งแต่ละภูมิภาคของ GOPAC ถือว่ามีการพัฒนาด้านมาตรฐานคุณธรรมมากขึ้นทั้งในเรื่องการพิจารณาด้านกฎหมาย ตัวอย่างเช่นในกลุ่มสมาชิกรัฐสภาประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อการต่อต้านการทุจริต (SEAPAC) ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้มีการขับเคลื่อนการทุจริตในระดับท้องถิ่นเป็นอย่างดี และมีการลดช่องว่างในการดำเนินงาน เป็นต้น สำหรับกลุ่มสมาชิกรัฐสภาภูมิภาคโอเชียเนีย (Oceania) ของภูมิภาคแปซิฟิกซึ่งมีประเทศหมู่เกาะ ๑๔ ประเทศ สมาชิกรัฐสภาได้มีการตรวจสอบภายในภูมิภาคกันเองและการนำอนุสัญญา UNCAC ไปปฏิบัติใช้นอกจากนี้ องค์การ GOPAC ได้มีวิวัฒนาการมากขึ้นจากการที่มีสมาชิกระดับผู้นำประเทศเข้ามามี

ส่วนร่วมกับองค์กรมากขึ้น เช่น การเข้าร่วมเป็นสมาชิก GOPAC ของนายกรัฐมนตรีตองกา และหัวหน้ารัฐบาลจากประเทศต่าง ๆ ได้ร่วมเป็นสมาชิก GOPAC ด้วยเช่นเดียวกัน

นาย Jorge Carlos Ramirez Marin สมาชิกวุฒิสภาสหรัฐอเมริกา ได้ร่วมอภิปรายโดยยกประเด็นคำถามว่า รัฐสภาจะดำเนินการต่อต้านการทุจริตผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร พร้อมได้ยกตัวอย่างกรณีการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติในประเทศเม็กซิโกซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนที่มีประชาชนได้รับผลกระทบ จำนวน ๓๒๖ หลังคาเรือน โดยการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้จะต้องคำนึงถึงความโปร่งใส พร้อมมีการพูดคุยกับประชาชนและชุมชนถึงสิ่งที่ต้องการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนในขณะที่ประชาชนกำลังสิ้นหวัง โดยสิ่งที่ประชาชนต้องการมากที่สุด คือ การสร้างชุมชนขึ้นใหม่ แต่ด้วยภัยพิบัติที่กระทบต่อพื้นที่ในวงกว้างซึ่งต้องใช้งบประมาณมหาศาลและอุปกรณ์ก่อสร้างจำนวนมาก จึงเป็นความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตขึ้นได้ เนื่องจากการแก้ไขปัญหาต้องมีการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ผ่านภาคเอกชน และรัฐบาลอาจเอื้อผลประโยชน์ให้กับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ สุดท้ายการทุจริตจะทำให้ประชาชนไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาได้สิ้นสุด ดังนั้น สิ่งสำคัญที่สุด คือ รัฐสภาจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม โดยกำกับและตรวจสอบการทำงานและการใช้งบประมาณของฝ่ายรัฐบาลด้วยการออกมาตรการและจัดทำแผนการดำเนินงาน รวมถึงกำกับดูแลการจัดทำสัญญาต่าง ๆ เพื่อป้องกันการทุจริต

นาย Senadeerage Don Kavinda Heshan Jayawardena สมาชิกรัฐสภาศรีลังกา ได้กล่าวขอบคุณ GOPAC ที่ได้เชิญมาร่วมอภิปรายและกล่าวถึงประเทศศรีลังกาว่า ความโปร่งใสและการตรวจสอบของศรีลังกาเป็นการริเริ่มบริษัทใหม่ของรัฐสภาด้วยเป้าหมายของรัฐสภาแบบเปิด พร้อมได้ยกตัวอย่างว่ารัฐสภาศรีลังกาได้ให้ความสำคัญกับเรื่องงบประมาณซึ่งสอดคล้องตามที่รัฐธรรมนูญได้ระบุไว้ โดยรัฐสภาศรีลังกายังมีคณะกรรมการที่ดูแลเรื่องงบประมาณของรัฐสภา ซึ่งจะรายงานต่อรัฐสภาและเปิดเผยข้อมูลการตรวจสอบให้ประชาชนทราบผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (social media) เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงการทำงานของรัฐสภา และเป็นการสร้างความตระหนักรู้แก่สาธารณชนอันจะนำมาสู่ความโปร่งใสและธรรมาภิบาลที่ดี นอกจากนี้ ยังมีการวางแผนงานเพื่อให้แนวนโยบายไปปฏิบัติ และร่วมกันต่อต้านการทุจริต

นาย Rodrigo Herrera Bravo ประธานคณะกรรมการมีส่วนร่วมของสังคมและรัฐสภาแบบเปิดจากรัฐสภาอาร์เจนตินา ได้ร่วมอภิปรายโดยกล่าวว่าในคราวที่ประชุมใหญ่สมัชชาสหประชาชาติ (UN) มีมติเห็นชอบอนุสัญญา UNCAC ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ประเทศอาร์เจนตินาเป็นหนึ่งใน ๓๐ ประเทศที่ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญา UNCAC ในวันนั้น โดยได้มีการปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ ในเวลาต่อมา โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอาร์เจนตินาได้ระบุไว้ว่าให้ประชาชนจำนวนร้อยละ ๓ สามารถเสนอร่างกฎหมายได้ และส่งต่อมายังรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ ห้ามมิให้รัฐสภาเพิกเฉยต่อร่างกฎหมายที่ประชาชนเสนอชื่อเข้ามา แต่ฝ่ายบริหาร

และรัฐสภาสามารถลงคะแนนเสียงรับหรือไม่รับร่างกฎหมายดังกล่าวได้ นอกจากนี้ ตามมาตราที่ ๔๒ ของรัฐธรรมนูญยังระบุให้องค์การนอกภาครัฐ (NGOs) สามารถเสนอร่างกฎหมายได้ด้วยเช่นกัน ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนบทบาทของ NGOs และเป็นความก้าวหน้าในการออกกฎหมาย รวมถึงสื่อมวลชนว่ามีส่วนสำคัญมากในการต่อต้านการทุจริต เนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม การทำรัฐประหารถือเป็นการทุจริตรูปแบบหนึ่งจากการใช้จ่ายเงินทางการเมือง พร้อมได้ยกตัวอย่างของอาร์เจนตินาว่า ในช่วง ๗ ปีที่ผ่านมาอาร์เจนตินาได้ริเริ่มรัฐสภาแบบเปิดผ่านนโยบายของรัฐ และเพิ่มบทบาทต่าง ๆ ให้มีการเสริมสร้างความโปร่งใสและมีความทันสมัย มีการหารือกฎหมายร่วมกับภาคประชาสังคม มีเว็บไซต์ให้ประชาชนและ NGOs เข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งมีการรวบรวมเอกสารในระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้สาธารณชนเข้ามาตรวจสอบอำนาจของฝ่ายบริหาร และมีการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการรับรองกฎหมายและการแก้ไขปัญหาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งกระบวนการเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในการทำงานของภาครัฐต่อประชาชน และการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเพื่อต่อต้านปัญหาการทุจริตในระยะยาว โดยได้มีการอบรมยุวมหาวิทยาลัยรัฐสภา รวมถึงนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนมีการทำกิจกรรมร่วมกับสาธารณชน และการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล

นาย Judge Mohammed Al-Askari ประธานศาลอาญา ศาลฎีกาแห่งสาธารณรัฐ-แทนซาเนีย ได้ร่วมอภิปรายโดยกล่าวถึงปัญหาการทุจริตที่มาจากภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ เช่น ในช่วงการแพร่ระบาดของโรค ผลกระทบจากพายุ ปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้น ที่จะต้องมีมาตรการฉุกเฉินเข้ามาแก้ไขปัญหาเหล่านี้ และหลายประเทศมักเกิดปัญหาการทุจริตจากกรณีการแก้ไขปัญหาในภาวะฉุกเฉิน โดยในวันต่อต้านการทุจริตสากล (International Anti-Corruption Day) ที่ผ่านมา ได้มีการกล่าวถึงกรณีทุจริตโดยยกตัวอย่างกรณีการทุจริตที่เกิดขึ้นในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เช่น กรณีนักธุรกิจได้พยายามค้ำกำไรจากช่วงระบาดของโรคโควิด-19 จากการผลิตหน้ากากอนามัย จำนวน ๒ พันล้านชิ้น และในเวลาต่อมาได้ถูกดำเนินคดีขึ้นศาลจากกรณีทุจริต รวมทั้งกรณีคดีการบริหารจัดการของโรงพยาบาลที่ทุจริตโดยลดคุณภาพอุปกรณ์ทางการแพทย์ ซึ่งหากปฏิบัติตามอนุสัญญา UNCAC และมีกรอบกฎหมายที่เอื้อตามอนุสัญญาฯ จะยังผลไม่ให้เกิดกรณีดังกล่าวขึ้นได้ นอกจากนี้ ควรมีความโปร่งใสในกระบวนการเข้าถึงข้อมูล และการรับรองกฎหมายเพื่อป้องกันการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ เช่น การเข้าถึงข้อมูลในเรื่องอัตลักษณ์บุคคลที่ควรจะต้องได้รับความคุ้มครองป้องกันไม่ให้มีข้อมูลรั่วไหล รวมถึงควรมีบทลงโทษผู้ละเมิดข้อตกลงต่าง ๆ ที่เป็นไปตามมาตรา ๕๗ ของอนุสัญญาฯ โดยหน่วยงานด้านความมั่นคงจะต้องคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลในกรณีการทุจริต และจะต้องมีบทลงโทษสำหรับผู้เปิดเผยข้อมูล เช่น การเรียกค่าปรับ หรือจำคุก ๕ ปี เพื่อลงโทษเจ้าหน้าที่ที่เปิดเผยข้อมูล นอกจากนั้น ควรมีศูนย์กลางรับเรื่องการทุจริตจากประชาชนตามกฎหมาย หรือมีหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางในการลงโทษบุคคลที่กระทำเรื่องทุจริตเป็นการเฉพาะ พร้อมบัญญัติบทลงโทษ เช่น การลงโทษจำคุก ๒๐ ปี หรือหากมีการรับสารภาพอาจลด

โทษลงกึ่งหนึ่งแก่ผู้กระทำการทุจริต ทั้งนี้ อาจมีการสร้างแรงจูงใจภายใต้กฎหมายให้แก่ ผู้แจ้งเรื่องทุจริต ที่ช่วยเปิดเผยกระบวนการฟอกเงิน หรือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

จากนั้น นาย Alex Meija ผู้อำนวยการฝ่ายประชาชนและการมีส่วนร่วมของสังคมของ UNITAR ผู้ดำเนินการอภิปรายได้กล่าวขอบคุณผู้ร่วมอภิปรายทุกท่านที่ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและกล่าวปิดประชุมการเสวนา

จัดทำรายงานโดย

นายจิรัฏฐ์ศากร ทิพยรักษ์

นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก

สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นางพนิศสรณ์ สิกขาบัณฑิต

นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก

สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร